

ЭЛЕКТР ЭНЕРГЕТИКАДА НАЗОРАТ БЎЙИЧА ДАВЛАТ
ИНСПЕКЦИЯСИ БОШЛИГИНИНГ
БЎЙРУҒИ

569 Иссиқлик электр станцияларида ишга тушириш-созлаш ишларини бажариш ва қабул қилиш қоидаларини тасдиқлаш ҳақида

*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2011 йил
28 декабрда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2307*

(2012 йил 7 январдан кучга киради)

Вазирлар Маҳкамасининг 2004 йил 1 мартдаги 96-сонли қарори (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2004 й., 9-сон, 105-модда) билан тасдиқланган Электр энергетикада назорат бўйича давлат инспекцияси («Ўздавэнергоназорат» инспекцияси) тўғрисидаги низомга мувофиқ **буюраман:**

1. Иссиқлик электр станцияларида ишга тушириш-созлаш ишларини бажариш ва қабул қилиш қоидалари иловага мувофиқ тасдиқлансин.

2. Мазкур буйруқ Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигида давлат рўйхатидан ўтказилган кундан бошлаб ўн кун ўтгандан кейин кучга киради.

Бошлиқ

А. НИМАТУЛЛАЕВ

Тошкент ш.,
2011 йил 25 ноябрь,
25-сон

«Ўздавэнергоназорат»
инспекцияси бошлигининг 2011 йил
25 ноябрдаги 25-сон буйруғига
ИЛОВА

**Иссиқлик электр станцияларида ишга тушириш-созлаш ишларини бажариш ва қабул қилиш
ҚОИДАЛАРИ**

Мазкур Қоидалар Вазирлар Маҳкамасининг 2004 йил 1 мартдаги 96-сон қарори (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2004 йил, 9-сон, 105-модда) билан тасдиқланган Электр энергетикада назорат бўйича давлат инспекцияси («Ўздавэнергоназорат» инспекцияси) тўғрисидаги низомга мувофиқ, иссиқлик электр станцияларида, иссиқлик электр марказларида, иссиқлик марказларида ва қозонхоналарда (бундан кейин матнда — объект

Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2011 й.

деб юритилади) ишга тушириш-созлаш ишларини (бундан кейин матнда — ИТСИ деб юритилади) ташкил этишга қўйиладиган талабларни, уларнинг босқичлари ва босқичлар бўйича мазмунини, шунингдек электр ва иссиқлик энергиясини ишлаб чиқаришнинг ишончли ва хавфсиз технологик жараёнини таъминлаш мақсадида уларни бажариш тартибини ва ИТСИда қатнашаётган ташкилотларнинг асосий вазифалари ва ўзаро муносабатларини белгилайди.

I. Умумий қоидалар

1. Объектни ИТСИда:

буюртмачи;

бош пудрат ташкилоти;

бош созлаш ташкилоти;

ихтисослаштирилган субпудрат (монтаж, созлаш ва бошқа) ташкилотлари;

бош лойиҳалаш ташкилоти;

субпудрат лойиҳалаш ташкилоти;

техник ечимларни ишлаб чиқувчи — илмий-тадқиқот ташкилоти;

ишлаб чиқариш ташкилотлари (ускуналарни ишлаб чиқувчи заводларнинг созловчи ходимлари) қатнашади.

Аниқ шарт-шароитлардан келиб чиқиб, бир нечта қатнашчиларнинг функциялари битта ташкилот томонидан бажарилиши мумкин.

2. Буюртмачининг асосий вазифалари қўйидагилардан иборат:

қурилиш, монтаж, созлаш ва ускуналарни синашнинг сифати, ускуналар, узеллар ва блокда ишга туширишдан олдинги ва ишга тушириш операцияларининг ўтказилиши, Давлат қабул комиссияларининг (бундан кейин матнда — ДҚК деб юритилади), ишчи комиссияларнинг (бундан кейин матнда — ИК деб юритилади) иши ҳамда ускуналардаги, қурилиш ва монтаждаги нуқсонларнинг йўқ қилиниши устидан умумий, тезкор ва техник бошқарувни амалга ошириш;

ускуналар ва аппаратурани монтаждан олдинги тафтишнинг ташкил этилиши ва ўтказилишини, ишларни молиялаштиришни таъминлаш;

малакали эксплуатация қилувчи ходимлар (узел бўйича ишлатиб кўришдан бошлаб), зарур миқдорда иш воситалари ва хом ашёлар, намуна приборлари, лойиҳалаш ва ишлаб чиқариш ташкилотларининг техник ҳужжатлари билан таъминлаш;

объектни ИТСИда қатнашчиларининг ускуна, қурилма ва ҳужжатларининг сақланишини таъминлаш;

бош пудрат ташкилоти билан биргаликда объектнинг ИТСИда хавфсизлигини таъминлайди.

3. Бош пудрат ташкилотининг асосий вазифалари қўйидагилардан иборат:

пудрат шартномасида кўзда тутилган ИТСИни ташкил этиш ҳамда ўз

кучлари ва жалб қилинган ихтисослаштирилган субпудрат ташкилотларининг кучлари билан белгиланган муддатларда ва сифатли бажариш;

ихтисослаштирилган субпудрат ташкилотларининг ишлар кўламини таъминлаш, уларга лойиҳа-смета ҳужжатларини, майдончада ишлаб чиқариш ва ёрдамчи хоналар билан таъминлаш.

Бош пудрат ташкилоти пудрат шартномасида кўзда тутилган ишларнинг тасдиқланган лойиҳалар, сметалар ва ишчи чизмаларга мувофиқ бажарилиши бўйича буюртмачи олдида жавобгардир.

4. Бош созлаш ташкилотининг асосий вазифалари қуйидагилардан иборат:

объектда ИТСИнинг ўзига тегишли иш ҳажмининг бажарилишини таъминлаш;

объектда ИТСИнинг ўзига тегишли иш ҳажмига қўшимча равишда созлаш ишларининг ҳажмини тақсимлаш (мувофиқлаштириш режасини тузишда), ИТСИнинг барча қатнашчиларининг ҳаракатларини мувофиқлаштириш, ИТСИнинг барча қатнашчилари томонидан ИТСИ бажарилишининг натижаларини назорат қилади ва ДҚК ва ИҚК ишида қатнашиш, объектда ИТСИнинг қатнашчилари билан биргаликда ИТСИнинг натижаларини умумлаштириш ва улар асосида буюртмачига, лойиҳалаш ташкилотларига ва ишлаб чиқариш ташкилотларига ускуналарнинг технологиялари, схемалари, режимлари ва конструкцияларини такомиллаштириш бўйича таклифлар бериш ва уларнинг татбиқ этилишини кузатиш, буюртмачи билан биргаликда йўриқномавий-техник ҳужжатларни ишлаб чиқиш.

Бош созлаш ташкилоти буюртмачи билан биргаликда ИТСИнинг бажариш муддатлари ва сифати учун ҳамда ускуналарнинг эксплуатацияга туширилиши учун асосий жавобгардир.

Бош созлаш ташкилотининг ИТСИнинг технологияси ва бажариш муддатлари бўйича кўрсатмалари ИТСИнинг барча қатнашчилари учун мажбурийдир.

Бош созлаш ташкилоти ИТСИда қатнашмаганда, ишларнинг ҳажмини тақсимлаш, ИТСИнинг барча қатнашчиларининг ҳаракатларини мувофиқлаштириш ва ИТСИ бажарилишининг натижаларини назорат қилиш бўйича унинг функциялари буюртмачи ёки объект «тайёр ҳолда топшириш» шартларида топширилганда — бош пудрат ташкилоти томонидан бажарилади.

5. ИТСИда қатнашувчи бошқа ташкилотларнинг вазифалари буюртмачи билан тузиладиган шартномаларда белгиланади.

6. ИТСИнинг технологияси — бу уларни функционал-технологик узелларни (бундан кейин матнда — ФУ деб юритилади) созлаш (ҳар бир узел бўйича) тамойили бўйича ўтказилишидир.

Ҳар бир узел бўйича созлаш ускунанинг яқка тартибдаги синовларини ўтказишдан кейин бошланади ва ускуна эксплуатацияга туширилишига қадар давом этади.

7. ИТСИни бажариш бош созлаш ташкилоти ёки шартнома асосида жалб қилинадиган бошқа ташкилот томонидан амалга оширилади.

8. ИТСИни бажаришга тайёргарлик бош созлаш ташкилоти аниқланган

дан бошлаб, бироқ режалаштирилаётган комплекс синаш даври бошланишидан 18 ой олдин бошланади.

9. Бош созлаш ташкилотининг зарурлиги буюртмачи томонидан аниқланади.

10. ИТСИнинг ташкилий таъминоти қўйидагилардан иборат:

ИТСИнинг мувофиқлаштирувчи режасини тузиш;

ИТСИ учун смета ҳужжатларини ишлаб чиқиш;

ИТСИни бажариш учун пудрат шартномасини тузиш;

барча босқичларда созлаш ташкилотлар билан ҳисоб-китоб қилишни таъминловчи муддатларда ИТСИнинг молиялаштирилишини амалга ошириш.

11. ИТСИнинг техник таъминоти қўйидагилардан иборат:

ИТСИнинг лойиҳасини ишлаб чиқиш;

объектнинг лойиҳаси билан танишиб чиқиш, лойиҳани таҳлил қилиш ва у бўйича эътирозларни билдириш;

ишга тушириш-созлаш ҳужжатларини ишлаб чиқиш;

вақтинчалик эксплуатацион ҳужжатларни ишлаб чиқиш;

ИТСИни бажариш учун эксплуатацион ходимларни тайёрлаш;

технологик ускуналарнинг, қувурларнинг, электр техник ускуна ва аппаратуранинг, назорат қилиш ва технологик жараёнларни бошқариш воситаларининг кириш назоратини амалга ошириш;

қурилиш-монтаж ишлари устидан назорат қилиш.

12. ИТСИнинг моддий таъминоти — молиялаштириш, ИТСИ жараёнини ускуналар, асбоблар, ашёлар, энергия ресурслари ва алоқа билан таъминлашдан иборат.

13. ИТСИда қатнашувчи ташкилотларнинг ишлаб чиқариш ва санитария-маиший хоналари, турар жой, тиббий хизмат, транспорт хизматлари, мактабгача тарбия ва мактаб муассасаларида жойлар, ижтимоий-маданий-маиший муассасалардаги хизматлар, шахсий ҳимоя воситалари билан таъминланиши буюртмачи билан бош пудрат ташкилоти ўртасидаги шартномада белгиланади.

14. Ишга туширишдан олдин бўладиган ишларни ва ИТСИни бажаришнинг технологик кетма-кетлиги, давомийлиги ва бажариш навбати ишга тушириш-созлаш ҳужжатлари таркибига кирувчи ИТСИни бажариш жадвалида белгиланади.

15. Жадвалда технологик жараёнларнинг автоматлаштирилган бошқарув тизимини (бундан кейин матнда — ТЖ АБТ деб юритилади) автоном созлашни ва асосий ускуналарни монтаж қилишнинг параллел ўтказилиши кўзда тутилган бўлиши керак.

II. ИТСИни бажариш босқичлари ва уларни ташкил этиш

16. ИТСИнинг бажарилиши қўйидаги босқичларга бўлинади:

тайёрлов;

ускуналарни (машиналар ва механизмлар, аппаратлар, арматуралар,

ахборотларни узатиш ва бошқариш воситалари) монтаж қилишдан олдин тафтиш қилиш ва текшириш;

ускуналарни монтаждан қисмлар бўйича қабул қилиш ва якка тартибда синаш;

ФУ ускуналарини якка тартибдаги синовлардан ҳар бир узел бўйича қабул қилиш (монтажнинг тўлиқ ва сифатли қилинганлиги юзасидан зарур назоратни қўшган ҳолда). Ҳар бир узел бўйича қабул қилиш, узелнинг барча турдаги ускуналарини ҳар бир узел бўйича созлашни бошлаш вақтида уни бошлашга тайёрлигини текшириш учун хизмат қилади;

ишламаётган ускуналарда ФУни ҳар бир узел бўйича ишга тушириш-созлаш (совуқ созлаш) ва уларни юклама остида ишлатиб кўриш. Ишлаётган ускуналарда ФУни ишга тушириш-созлашдан эксплуатация режимига, қурилиш-монтажга тайёрлигини текширишга ва ҳар бир узел бўйича комплекс созлашга топшириш;

блокни (ёки алоҳида қозон агрегатини, турбоагрегатни) қурилиш-монтажга тўлиқ тайёрлигини текшириш учун синхронизация (ёки алоҳида қозон агрегати учун синхронизациясиз) ва юкломани орттириб бориш йўли билан ишлатиб кўриш;

ускунанинг режимларини ишлаб чиқиш учун ФУни, ТЖ АБТнинг кичик тизимлари ва блокли бошқариш шчитининг тезкор контурини қўшган ҳолда, ҳар бир узел бўйича комплексли (бундан буён матнда комплексли деб аталади) созлаш ва синаш. ФУни назорат ва бошқарув тизимини қўшган ҳолда, тажрибавий эксплуатация қилиш, носозликларни аниқлаш ва барта-раф этиш, ФУни саноат эксплуатациясига топшириш. Блокни (қурилмани) комплекс ишлатиб кўрилишини ўтказиш;

блокни (қурилмани) ДҚК томонидан, энергетик ускуналарнинг керакли синовларини ўтказиш ва тегишли далолатномани расмийлаштириш билан эксплуатацияга қабул қилиш;

ИТСИни бажариш шартномасида белгиланган назорат остидаги ёки кафолатланган эксплуатация.

17. Объектда ИТСИни ташкил этишнинг икки тури мавжуд:

созлаш ишларини бажарувчи ва бригадаларга бирлаштирилган битта касб мутахассислари (иссиқлик механиклари, электриклар, ТЖ АБТ мутахассислари ва бошқалар) томонидан олиб бориладиган ишлар;

узеллар бўйича комплексли бригадалар томонидан (бундан буён матнда узел бригадаси деб юритилади) олиб бориладиган ишлар. Ҳар бир узел бригадасига ФУни созлаш учун зарур барча касб мутахассислари киради.

18. ИТСИни ташкил этишнинг биринчи тури қуйидаги ҳолларда қўлланади:

ускунани монтаждан олдинги тафтиш қилишда, текширишда, қисм бўйича монтаждан қабул қилишда ва якка тартибда синашларда;

ускунанинг ишлаш мустақамлигини лойиҳа ҳажмида дастлабки таъминотини унинг алоҳида турлари бўйича ўтказиш мақсадга мувофиқ бўлганда, узелларни комплексли созлашнинг бошланғич босқичида.

19. ИТСИни ташкил этишнинг иккинчи тури, якка тартибдаги синаш-

дан узеллар бўйича қабул қилиш босқичидан бошлаб ва ДҚК томонидан блок (қурилма) қабул қилинишига қадар (комплексли созлашнинг бошланғич босқичидан ташқари) ИТСИ узел бригадаларининг кучи билан бажарилади.

20. Узел бригадаси, усқунани якка тартибда синаш даврида комплексли ишчи кичик комиссияларининг (бундан кейин матнда — КИКК деб юритилади) қарори билан ушбу ФУда шартнома бўйича монтаж ва созлаш ишларини бажараётган ташкилотларнинг етакчи мутахассислари таркибидан ташкил этилади.

21. Узел бригадасига буюртмачининг, узел бўйича созлаш ташкилотининг, техник ечимларни ишлаб чиқувчи илмий-тадқиқот ташкилотининг ёки ишлаб чиқариш ташкилотининг юқори малакали мутахассислари таркибидан тайинланган бригадир бошчилик қилади.

Узел бригадаларининг бригадирлари, зарур бўлганда узел бригадасининг таркиби буюртмачи ёки бош созлаш ташкилоти ёки бош пудрат ташкилоти (объект «тайёр ҳолда топшириш» шартларида топширилганда) томонидан тайинланади.

22. Узел бригадасининг бригадири ва унинг тасарруфидаги бригада икки ва ундан ортиқ ФУда ИТСИни бажариши мумкин.

23. КИКК таркибига узелдаги ишларни ташкил этиш ва қабул қилиш учун зарур бўлган барча мутахассис ходимлар киритилади.

КИКК раислари буюртмачининг ёки бош пудрат ташкилоти (объект «тайёр ҳолда топшириш» шартларида топширилганда) томонидан буюртмачининг ёки мазкур узел бўйича созлаш ташкилотларининг (рахбарият билан келишилган ҳолда), техник ечимларни ишлаб чиқувчи илмий-тадқиқот ташкилотининг, шунингдек ишлаб чиқариш ташкилотларининг тажрибали ва ваколатли мутахассисларидан тайинланади. Битта мутахассис икки ва ундан ортиқ КИККларнинг раиси этиб тайинланиши мумкин.

КИКК раиси ИКнинг аъзоси бўлиб ҳисобланади.

Раисларни тайинлаш ва КИККни ташкил этиш объектнинг якка тартибдаги синовларини ўтказиш даврида амалга оширилади.

24. ИК «Қурилиши тугалланган объектларни эксплуатацияга қабул қилиш» ШНҚ 3.01.04-04 билан белгиланган тартибда ва шартларда ташкил этилади.

25. ИК томонидан «Қурилиши тугалланган объектларни эксплуатацияга қабул қилиш» ШНҚ 3.01.04-04га мувофиқ ташкил этиладиган махсус кичик комиссиялар КИККга ўз фаолият йўналиши бўйича ёрдам кўрсатилиши мумкин.

ИК ташкил этилишига қадар буюртмачи хоналарни, усқуналарни ва бошқаларни қабул қилиш учун цех комиссияларини ташкил этиши мумкин.

26. ИТСИни бажаришни ташкил этиш блок ёки алоҳида қурилманинг узелларини босқичма-босқич «комплексланишининг», комплекс созлаш даврида уларни тўлиқ функционал боғланишга чиқиши билан, изчил ўсиб боришини кўзда тутиши лозим.

27. ИТСИнинг тайёрлов босқичи ишчи чизмалар ишлаб чиқарилгандан

кейин бошланади. Мазкур ишлар ИТСИда қатнашувчи ташкилотлар томонидан якка тартибда ўзаро келишилган ҳолда мувофиқлаштириш режасига кўра бажарилади.

28. Ускуналар, машиналар, механизмлар, арматура, назорат ва бошқарув воситаларини монтаждан олдин тафтиш қилиш ва текшириш босқичида умумий тезкор-техник раҳбарликни объект раҳбарияти томонидан тайинланган шахс амалга оширади.

Тафтиш объектнинг тегишли цехлари ёки объект ходимлари томонидан монтаж, таъмирлаш ва созлаш ташкилотларини жалб қилган ҳолда ўтказилади.

Цехлар ёки объектнинг тегишли ходимлари таъмирлаш ва созлаш ходимлари учун, шу мақсадларда ажратилган хоналарда иш жойлари ташкил этилишини таъминлайдилар.

29. Монтаждан ва якка тартибдаги синовлардан қисмлар бўйича қабул қилиш босқичида умумий тезкор-техник раҳбарликни объект раҳбарияти томонидан тайинланган шахс амалга оширади.

30. ИТСИ созлаш ташкилотлари томонидан мувофиқлаштириш режасига биноан бажарилади. Цехлар ёки объектнинг тегишли ходимлари, созлаш ходимлари учун шу мақсадларда ажратилган хоналарда иш жойлари ташкил этилишини таъминлайдилар.

Мазкур босқичнинг натижаси бўйича ИК томонидан ускуналарни якка тартибда синашдан кейин қабул қилиш далолатномаси расмийлаштирилади.

31. ИТСИни бажариш учун кучланишни узатиш электр станцияси томонидан қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда амалга оширилади.

32. Асосий ва умумстанциявий ускуналар ФУнинг ускуналарини ҳар бир узел бўйича монтаждан ва якка тартибдаги синовлардан қабул қилиш босқичида умумий тезкор-техник раҳбарликни объект раҳбарияти томонидан тайинланган шахс амалга оширади.

ФУни монтаждан ва якка тартибда синашдан қабул қилиш комплекс равишда, қурилиш, иссиқлик монтаж, электр монтаж ва созлаш ташкилотлари томонидан узелни қурилиш, иссиқлик монтаж ва якка тартибда синаш ишлари қисмида тайёрлигини, шунингдек ускуналарни тафтиш қилиш, қисмлар бўйича қабул қилиш, якка тартибда синаш вақтида тузилган ҳужжатларни (далолатномаларни, баённомаларни, журналларни) кўриб чиққан ҳолда амалга оширади.

33. Узеллар бўйича созлаш ва ишлатиб кўришни бошлашга қадар узелнинг технологик ускуналарини монтаж қилиш ишлари батамом тугатилган, ускуналарнинг ишга туширилишини талаб қилмайдиган созлаш операциялари технологик ускуналарда бажарилган, ушбу узелга кирувчи ТЖ АБТнинг кичик тизимлари участкаларида автоном созлаш тугатилган бўлиши шарт.

Ускуналарни монтаждан узел бўйича қабул қилиш КИКК томонидан амалга оширилади.

Мазкур қабул қилишда объектнинг техник раҳбари томонидан тасдиқланадиган қабул қилиш далолатномаси расмийлаштирилади.

34. Узелни монтаждан ва якка тартибда синашдан қабул қилиш жара-

ёнида носозликлар ва тугатилмай қолган жойлар аниқланган бўлса, у ҳолда улар бартараф этилишига қадар қабул қилиш тўхтатилади.

35. Лойиҳада, завод йўриқномалари ва бошқа ҳужжатларда кўзда тутилмаган ишларни бажариш, уларни бажариш зарур бўлганда, ИКнинг далолатномаси билан расмийлаштирилади.

36. Ишламаётган ускуналарда ФУни ишга тушириш-созлаш (совуқ созлаш) ва юклама остида ишлатиб кўриш (қозонлар қиздирилган ҳолда кучланиш, ҳаво, буғ, сув, мойни узатиб), кейинги комплекс созлашга узеллар бўйича қабул қилиш босқичида умумий техник раҳбарликни объект раҳбарияти томонидан тайинланган шахс амалга оширади.

Совуқ созлаш бандларининг бажарилиши «Функционал-технологик узелни юклама остидаги синовларга тайёрлиги дафтари»да акс эттирилади.

37. Узелни ишга тушириш-созлашни бригадир раҳбарлиги остида узел бригадаси бажаради.

ФУнинг ишга тушириш-созлаш ва ишлатиб кўриш босқичидаги ишлар объектнинг техник раҳбари томонидан тасдиқланган ишчи дастурлар бўйича бажарилади.

38. Узелни юклама остида ишлатиб кўриш унинг совуқ созланиши тўлиқ тугатилганидан сўнг амалга оширилади.

Ускуналар узелларининг ишга тушириш-созлаш ва ишлатиб кўриш босқичи ишга тушириб кўриш билан тугалланади. Шунда блокнинг (қурилманинг) юкломани олган ҳолда қурилиш-монтаж жиҳатидан тайёрлигини, унинг эксплуатация ва комплекс созлаш режимига чиқарилишини текшириш мақсадида блок (қурилма) синовининг хавфсиз ва ишончли ўтказилишини таъминлаш учун керакли ҳажмда ўрнатмаларни коррективровка қилиш, ҳимоялар, блокировкалар, қўзғатгични автоматик тартибга солиш, сигнализация, автоматик тартибга солиш тизими, функционал-гуруҳ бошқаруви (бундан кейин матнда — ФГБ деб юритилади) ва ахборотни тақдим этиш кичик тизимини созлаш, текшириш ва улаш тугалланади. ФУни юклама остида ишлатиб кўришнинг техник дастурларида эксплуатация қилувчи ходимларнинг вазифалари кўрсатиб берилади.

39. ИТСИдан кейин узелнинг қурилиш-монтаж жиҳатидан тайёрлигини текширишга ва комплекс созлашга қабул қилиш мақсадида уни ишлатиб кўришни ташкил этиш КИКК томонидан амалга оширилади.

Агар узелни ишлатиб кўриш жараёнида шикастланишлар, нуқсонлар ёки тугатилмай қолган жойлар аниқланса, ишлатиб кўриш тўхтатилади ва улар бартараф этилганидан сўнг бошидан ўтказилади.

Ҳар бир узел бўйича ушбу босқичнинг ниҳоясига етказилиши объектнинг техник раҳбари томонидан тасдиқланган узелни синаш баённомаси билан расмийлаштирилади.

40. Узелни монтаж қилиш ва яқка тартибда ишлатиб кўришдан кейин қабул қилиш далолатномаси ҳамда узелни синаш баённомаси объектнинг техник раҳбари томонидан тасдиқланса, узел қурилиш-монтаж жиҳатидан тайёрлигини текширишга ва комплекс синашга қабул қилинган деб ҳисобланади.

41. Энергетик блокни ишга тушириш комплексининг ёки алоҳида агрегатнинг қурилиш-монтаж жиҳатидан тайёрлигини текшириш ускуналарни лойиҳавий схемалар бўйича ишга туширилишини кўзда тутувчи махсус техник дастур бўйича амалга оширилади. Бунда алоҳида қозон агрегати учун лойиҳавий параметрлардаги буғнинг олиними, энергетик блок ва генераторли алоҳида турбоагрегат учун эса — синхронлаш ва электр юкламасини белгиланган қийматларга етказилиши кўзда тутилади.

42. Қурилиш-монтаж жиҳатидан тайёрлигини текшириш дастури бош созлаш ташкилоти томонидан ишлаб чиқилади ва объектнинг техник раҳбари томонидан тасдиқланади. Бош созлаш ташкилоти ИТСИда қатнашмаган тақдирда, дастур монтаж ва созлаш ташкилотларини жалб қилган ҳолда, буюртмачи томонидан ишлаб чиқилади ва тасдиқланади.

43. Ускуналарнинг тезкор бошқаруви буюртмачини эксплуатация қилувчи ходимлари томонидан, олдиндан ишлаб чиқилган эксплуатация қилиш йўриқномалари ва қурилиш-монтаж жиҳатидан тайёрлигини текшириш дастури бўйича амалга оширилади.

Ускунанинг тайёрлигини текширишда дастурга мувофиқ монтаж, созлаш, техник ечимларни ишлаб чиқувчи илмий-тадқиқот ташкилотининг ходимлари ва ишлаб чиқариш ташкилотларининг раҳбарлари иштирок этади.

Объектнинг техник раҳбари унинг қурилиш-монтаж жиҳатидан тайёрлигини текширишнинг раҳбари бўлиб ҳисобланади.

ИТСИнинг мазкур босқичи ниҳоясига етказилганда ИКнинг блок (қурилма) ускуналарини қурилиш-монтаж жиҳатидан тайёрлигини текширишдан кейин қабул қилиш далолатномаси тузилади. Далолатномага ускуналарнинг, монтаж қилишнинг ва қурилишнинг синовларда аниқланган нуқсонларининг рўйхати, шунингдек узелларни комплекс созлаш ва блок ёки алоҳида агрегатни ишлатиб кўриш дастури илова қилинади.

44. Ишга тушириш комплексининг қурилиш-монтаж жиҳатдан тайёрлигини текширишда аниқланган ускуналарни монтаж қилишнинг ва қурилишнинг нуқсонлари ускуналарни узеллар бўйича комплекс созлаш бошланишига қадар бартараф этилиши керак.

45. Узелларни комплекс созлаш босқичида узеллар бўйича созлаш, ускуналарни қуйидаги турли ишлаш режимларида синаш ўтказилади:

алоҳида ФУни ишга туширган ҳолда блок ёки алоҳида агрегат тўхтатилганда;

блок ёки алоҳида агрегатни созлаш синовларининг дастури бўйича ишга тушириш ва тўхтатишда;

электр юкламасини созлаш дастури бўйича белгиланадиган даражада сақлаб туришда.

Шу даврда тўхтатилган ускуналарда ниҳоясига етказиш ишлари ўтказилади, узелларни созлаш жараёнида аниқланган нуқсонлар бартараф этилади.

46. Узелларни комплекс созлаш дастури лойиҳавий ҳажмда ишончли ўрнатилишини таъминлаш мақсадида биринчи босқичда алоҳида турдаги ускуналарни дастлабки созлаш учун турли касб мутахассисларининг алоҳи-

да ишлаштини, кейин эса — қабул қилиш босқичида бригадирларнинг раҳбарлиги остида ташкил этиладиган узел бригадаларининг комплекс ишлаштини кўзда тутати.

47. Узеллар бўйича созилашнинг ниҳоясига етказилганлиги узел бригадалари томонидан узелларни (энергетик блокнинг керакли ишлаш режимларида) комплекс синовларини ўтказиш баённомалари билан расмийлаштирилади ва улар объектнинг техник раҳбари томонидан тасдиқланади.

Худди шу даврда ТЖ АБТнинг кичик тизимларини (шу жумладан, бошқарув шчитининг тезкор контурини) комплекс созилаш, уларнинг тажрибавий эксплуатацияси ва саноат эксплуатациясига топшириш ўтказилади.

Комплекс созилаш даврида ускуналарнинг алоҳида дастурлар бўйича ишлаш кўзда тутилади ва ушбу даврда электр энергиясини диспетчерлик жадвали бўйича ишлаб чиқилиши режалаштирилмайди.

48. Комплекс созилаш даврида қуйидаги ишлар амалга оширилади:

ускуналарни ўзгарувчан ва стационар режимларда ишлашида ФУни технологик созилаш;

ускуналарни турли иссиқлик ҳолатларидан ишлаб чиқариш ташкилотларининг жадваллари бўйича ишга туширилишини ва ишлатиб кўрилишини амалга ошириш;

дискрет ва бир хил параметрларнинг ахборот каналларини созилаш, шунингдек ускуналарни ишлатиш натижалари бўйича ахборотлар базасига тузатишлар киритиш;

ускуналарнинг статик ва динамик тавсифларини экспериментал аниқлаш, автоматик ростлаш тизимларини лойиҳавий ҳажмда ишга тушириш;

ишлаётган ускуналарда технологик алгоритмларни ва ТЖ АБТ масалалари комплексининг дастурларини созилаш ва уларга тузатишлар киритиш;

ФГБ тизимларини ишга туширишнинг натижалари бўйича ФГБнинг технологик алгоритмлари ва дастурларига ҳамда блокировкаларга тузатишлар киритиш;

эксплуатацион техник ҳужжатларга тузатишлар киритиш;

ишлаётган ва ишламай қолган ТЖ АБТ шароитларида бошқарув режимларини ва тезкор ходимлар ўртасида ўзаро ҳамкорликни ишлаб чиқиш;

ТЖ АБТнинг масалалари комплекси ва кичик тизимларини, ускуналарни ўзгарувчан ва стационар ишлаш режимларида синовларни ўтказган ҳолда, тажрибавий эксплуатацияси, ускуналарнинг максимал имкониятлари (лойиҳавий кўрсаткичлар миқёсида) ва энг узоқ юкмаси юзасидан текшириш;

ТЖ АБТнинг ишга тушириладиган масалалари комплекси ва кичик тизимларини саноат эксплуатациясига киритилаётган энергетик ускуналари таркибида топшириш.

49. Комплекс созилаш, «Қурилиши тугалланган объектларни эксплуатацияга қабул қилиш» ШНҚ 3.01.04-04 нинг 2-иловасига мувофиқ, далолатномани расмийлаштирган ҳолда, ускуналарни комплекс ишга тушириб кўриш билан тамомланади.

50. Энергетик блокни ёки алоҳида агрегатни комплекс созилаш дастури

бўйича ишлар тугатилиши ва уни комплекс ишлатиб кўришдан кейин мазкур ускуналарни эксплуатацияга қабул қилиш амалга оширилади. Эксплуатацияга қабул қилиш ДҚК томонидан, зарур ҳолларда назорат тартибида ишлатиб кўриш ва синовлари ўтказилишини тайинлаган ҳолда, амалга оширилади.

51. Ишлатиб кўриш ва синовлар объект техник раҳбарининг раҳбарлиги остида, ДҚК томонидан тасдиқланган дастур бўйича ўтказилади. Бунда қуйидаги ишлар амалга оширилади:

қозон агрегати, турбоагрегат, генератор, трансформатор ва ёрдамчи ускуналарнинг асосий ёқилғида ишлаш режимларини ҳамда ФУни стационар ва ўзгарувчан режимларда бошқариш алгоритмларини текшириш;

ТЖ АБТнинг барча кичик тизимларини комплекс текшириш;

асосий агрегатлар ва ёрдамчи ускуналарнинг бўлиши максимал (лойиҳавий қиймат чегарасидаги) юкламада биргаликда ишлашини текшириш;

бошқа керакли синовлар.

52. Энергетик блокни ёки қурилмани ДҚК томонидан эксплуатацияга қабул қилишда кейин «Қурилиши тугалланган объектларни эксплуатацияга қабул қилиш» ШНҚ 3.01.04-04га мувофиқ, объектни эксплуатацияга қабул қилиш тўғрисида далолатнома расмийлаштирилади.

III. Яқуний қоида

Мазкур Қоидалар Ўзбекистон Республикаси Давлат архитектура ва қурилиш қўмитаси, Ички ишлар вазирлиги, «Ўзбекэнерго» Давлат-акциядорлик компанияси, Табиатни муҳофаза қилиш Давлат қўмитаси, Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Ўзбекистон нефть маҳсулотлари ва газдан фойдаланишни назорат қилиш давлат инспекцияси «Ўздавнефтегазинспекция», «Саноатгеоконтехназорат» давлат инспекцияси, «ORGRES» очиқ акциядорлик жамияти, «Иссиқликэлектрлойиҳа» очиқ акциядорлик жамияти ва «NP ESAN» масъулияти чекланган жамияти билан келишилган.

*Давлат архитектура ва
қурилиш қўмитаси раиси*

Б. ХОДЖАЕВ

2011 йил 1 ноябрь

Ички ишлар вазири

Б. МАТЛЮБОВ

2011 йил 17 ноябрь

*«Ўзбекэнерго» Давлат-акциядорлик
компанияси Бошқаруви раиси*

Б. ТЕШАБОЕВ

2011 йил 17 ноябрь

*Табиатни муҳофаза қилиш
давлат қўмитаси раиси*

Н. УМАРОВ

2011 йил 17 ноябрь

«NP ESAN» МЧЖ директори

Г. КОАК

2011 йил 17 ноябрь

*«Саноатгеоконтехназорат»
давлат инспекцияси бошлиғи*

Б. ГУЛЯМОВ

2011 йил 17 ноябрь

«ORGRES» ОАЖ директори

Р. УМИРОВ

2011 йил 17 ноябрь

*«Иссиқликэлектрлойиҳа»
ОАЖ директори*

С. ШОИСМАТОВ

2011 йил 17 ноябрь